

2024-12-06

Utbildningsdepartementet
Dnr U2024/01680
u.remissvar@regeringskansliet.se

Drogpolitiska Avdelningen

IOGT-NTO Remissyttrande över ”Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU2024:42)”

1 Om IOGT-NTO

IOGT-NTO är Sveriges största nykterhetsorganisation. Vi är en ideell, partipolitiskt- och religiöst obunden organisation och folkrörelse. Vi har 20 000 medlemmar fördelade på 400 lokalföreningar över hela landet. Genom våra verksamheter och vårt påverkansarbete minskar vi skadorna av alkohol och droger och inspirerar till en drogfri livsstil. Varje dag möter vi personer som på olika sätt drabbas av alkoholens skadeverkningar, dels genom eget bruk eller genom en anhörigs användning. Vi hjälper och stöttar dessa personer till att åter leva ett fritt och rikt liv.

IOGT-NTO är en av studieförbundet Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhets (NBV) huvudmän. Utöver det står IOGT-NTO som huvudman för två folkhögskolor, Wendelsbergs folkhögskola och Tollare folkhögskola. Det är primärt genom och/eller med stöd av dessa tre verksamheter som IOGT-NTO utövar folkbildningsverksamhet.

2 Remissyttrande

IOGT-NTO uppskattar utredningens ambition att uppdatera områden inom folkbildningspolitiken för att möta framtidens utmaningar och behov. Det här är ett långsiktigt arbete som IOGT-NTO emotser och hoppas får ta sin tid. Det är viktigt att poängtera att många människor i civilsamhället förlitar sig i väldigt stor utsträckning på folkbildningen för är en källa till att kunna lära sig om samhället kunskap och kritiskt tänkande, vilket främjar demokrati och social sammanhållning. Därför är det av yttersta vikt att folkbildningens aktörer kan spela in i utvecklingen av en ny folkbildningspolitik.

IOGT-NTO ser det som centralt att det kommer ett nytt förslag på övergripande mål för folkbildningspolitiken samt att detta kompletteras med delmål som hjälper folkbildningen som en helhet att nå nya höjder. IOGT-NTO tillstyrker det föreslagna målet och delmålen för folkbildningspolitiken, men önskar att de ges en tillräcklig tidsrymd för att kunna uppnås.

2.1 Utredningens föreslagna utveckling

IOGT-NTO tillstyrker utredningens förslag om utveckling av självförvaltningsmodellen och de förstärkningar som är föreslagna att genomföras. Dock ser IOGT-NTO med viss oro på de

negativa effekter som den föreslagna formen för kontroll, utvärdering och uppföljning kan få på studieförbunden och folkhögskolorna samt hur det riskerar att drabba hela civilsamhället. Det är viktigt att det sker en form av kontroll men att det nödvändigtvis ska vara mer kontroll ställer vi oss frågande till. Det är snarare viktigt att det finns rätt typ av kontroll för att säkerställa att statliga medel används på rätt sätt och att verksamheter utvecklas i linje med de mål som finns för folkbildningen i Sverige.

2.2 Utredningens alternativa modell

IOGT-NTO är kritiska till och avstyrker utredningens alternativa förslag om att självförvaltningsmodellen ska avskaffas, och att uppdraget i stället ska tilldelas Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Det är av största vikt att folkbildningen kan fortsätta vara fri och tillgänglig och inte bli för svår att arbeta med för civilsamhället. Med den föreslagna, alternativa modellen kommer det bli svårare för huvudmän och medlemsorganisationer till studieförbunden att bedriva den verksamhet som ligger i linje med folkbildningens tanke.

3 Avslutning

IOGT-NTO har inget mer att tillägga och ställer i övrig sig bakom NBV:s (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhets) och Wendelsbergs folkhögskolas båda remissvar i fråga om utredningen.

IOGT-NTO tackar regeringen och Utbildningsdepartementet för möjligheten att inkomma med remissyttrande över utredningen.

I arbetet med remissvaret har förbundsordförande Lucas Nilsson fattat beslutet. Politisk sekreterare Ponthus Jessmor har varit föredragande. I den slutläggande handläggningen har även Emil Juslin, drogpolitisk chef, deltagit.

IOGT-NTO

Stockholm 2024-12-06

Lucas Nilsson
Förbundsordförande